

trerního rozhodování jest přípustno jedině odvolání (§§ 280, 283, 294 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 14. října 1924, Zm I 538/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Hoře Kutné ze dne 2. července 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ů 171, 173, 174 II. a) tr. zák. a odmítl odvolání obžalovaného z téhož rozsudku co do odnětí podmíněného odkladu výkonu trestu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen ve výroku, jímž nebyl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, vytýkajíc mu zmatečnost podle §u 281 čís. 5 tr. ř. pro neúplnost a vnitřní rozpor s ostatními důvody rozsudku, kteréžto výtky pak jedině v dalším snaží se opodstatniti. Stížnost poukazuje sama k rozhodnutí Nejvyššího jako zrušovacího soudu sb. n. s. č. 249, než nedbá jeho obsahu. Jak v rozhodnutí tom doličeno, přichází z důvodů, pro které podle §u 281 (§ 344) tr. ř. možno výrok o podmíněném odkladu trestu bráti v odpor zmatečností, v počet pouze důvod uvedený pod čís. 11 (12) právě dotčených §§ů, jde-li totiž o porušení zásad zákonem o podmíněném odsouzení závazně vyslovených, tudíž o překročení mezi moci trestací, kdežto domáháno-li se nápravy nesprávných prý výsledků volného uvažování soudcovského v případě, ve kterém jinak soud pohyboval se v mezích zákona o podmíněném odsouzení, dlužno použití opravného prostředku odvolání ve smyslu §§ů 280, 283 (bez omezení tam stanovených) a 294 tr. ř. Z toho plyne, že zmateční stížnost, o niž jde a jež překročení mezi práva trestacího ani číselně ani věcně netvrdí, není co do tohoto jedině přípustného obsahu vůbec provedena. V ní uplatňované rozsudkové vady týkají se odůvodnění výroku, příslušejícího soudu nalézacímu v mezích jeho arbitrního rozhodování a mohly býti tudíž uplatňovány jen opravným prostředkem odvolání. Tohoto opravného prostředku však obžalovaný ve lhůtě zákonné (§ 294 tr. ř.) neohlásil a provádění jeho je dle téhož místa v zákoně opozděno, takže ani s tohoto hlediska nelze obsahu podání dbáti. Bylo proto zmateční stížnost jakožto neprovedenou dle §u 4 čís. 1 a §u 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 již při poradě neveřejné zavrhnouti a zároveň hledě k §u 296 tr. ř. odvolání obžalovaným v pravdě prováděné dle §u 294 tr. ř. odmítnouti.

Čís. 1755.

Zákon na ochranu volební svobody ze dne 26. ledna 1907, čís. 18 ř. zák.

Volbami do obecních zastupitelstev dle §u 2 zákona jsou i volby obecních rad a starostů.

»K volbě starosty oprávněným« ve smyslu §u 3 zákona není člen obecního zastupitelstva (náhradník), pokud nebyl vzat do slibu ve smyslu §u 59 zákona, byť i volbu vykonal.

»Majetkovým prospěchem« jest vše, co přináší jakoukoliv výhodu rázu hospodářského, třebaš nebylo přímým rozmnožením majetkového stavu. Spadá sem i slib propachtování polí.

(Rozh. ze dne 15. října 1924, Zm II 118/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Bohumíra N-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 29. listopadu 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem volebního podplácení podle §u 3 zákona ze dne 26. ledna 1907, čís. 18 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Vzhledem k tomu, že v §u 2 zák. ze dne 26. ledna 1907, čís. 18 ř. zák. jsou jakožto volby, pro něž platí ustanovení tohoto zákona o ochraně volební svobody, vedle voleb do jiných korporací a zastupitelských sborů, povolaných k obstarávání veřejných záležitostí, uvedeny volby do obecních (a okresních) zastupitelstev a § 1 zák. ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n. (novely k obecním zřízením) rozeznává přesně mezi obecní radou a obecním zastupitelstvem, dlužno především rozptýliti pochybnosti, které by mohly vzejíti v příčině odpovědi na otázku, zda vztahují se ustanovení zákona na ochranu volební svobody také na volby obecních rad, zejména pak i na volbu obecního starosty, jejíž konání v obci K. zavadalo dle rozsudkového zjištění podnět k oněm činům všech obžalovaných, které napadeným rozsudkem byly podřaděny skutkové podstatě přečinu dle §u 3 uvedeného zákona. Otázku dlužno zodpověděti kladně. Obecní rada není pouhým výkonným orgánem obecního zastupitelstva, její široce rozvětvená, v mnoha směrech vůči obecnímu zastupitelstvu zcela samostatná působnost, jak ji vymezují obecní zřízení, nepřipouští nižádných pochybností o tom, že i v obecní radě sluší spatřovati korporaci, povolanou k obstarávání veřejných záležitostí ve smyslu §u 2 uvedeného zákona. To patrno zejména z četných ustanovení zákona ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n., jmenovitě z jeho §u 7, dle něhož obecní rada tvoří sbor, který za předsedání starostova usnáši se o všech věcech, které podle zákona nejsou výslovně vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu, nebo podle nařízení zákonných, po případě podle usnesení obecního zastupitelstva nejsou vzneseny na starostu. Z posléz uvedeného ustanovení je zároveň zjevno, že i starosta obce jednak jako člen a hlava obecní rady, mimo to však z části i jako orgán samostatný je již dle zákona povolán k obstarávání veřejných záležitostí. Lze tudíž bezpečně souditi, že dle intencí samotného zákonodárce, byť snad v zákoně zcela jasného výrazu nedošly, jsou ochrany volební svobody účastny též jak volby obecních

rad, tak i obecních starostů. Než také nahlédnouti, z které příčiny by tyto volby měly ze zákonné ochrany býti vylučovány, uváží-li se zejména, že zákon o řádu volení v obcích ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. upravuje sice ve hlavách prvé až osmé právo volební a volitelnosti, jakož i volební řízení při volbách do obecního zastupitelstva, že však již v těchto jeho částech obsažena jsou i četná ustanovení, týkající se členství v obecní radě, jejího složení a j. a že zejména v jeho deváté hlavě jest upravena i volba starosty, jeho náměstků a obecní rady, § 66 jmenovitě obsahuje ustanovení o doplňovacích volbách a že konečně způsob, jakým jest tyto volby prováděti, činěn je v zákoně (v §§ech 61—64 a 66) důsledně odvislým od způsobu, jímž voleno bylo obecní zastupitelstvo. Jak patrné, jest zákon o řádu volení v obcích celkem, který nedopouští, aby jedné skupině voleb, jím upravených, zákonná ochrana jich svobody byla příznávána, jiné naproti tomu byla odpírána. Návor, že by volby do obecní rady a volba obecního starosty zákonné ochrany požívatí neměly, jest neudržitelným, uváží-li se, že jde o volby orgánů, jímž dle zákona přísluší obstarávání četných, zčásti velmi závažných záležitostí, dotýkajících se veškerého obyvatelstva obce, když se též ochrana příznává i volbám do mnohých jiných korporací, v §u 2 zák. ze dne 26. ledna 1907, čís. 18 ř. z. rovněž výslovně neuvedených, jichž působnost vztahuje se pouze na záležitosti určitých stavovských (zájmových) skupin obyvatelstva, tak na př. volbám do obchodních komor, do odhadních komisí berních, do okresních nemocenských pokladen, do živnostenských soudů, ba i do honebních výborů. Zájem státu i veřejnosti na řádném provádění voleb do obecních rad včetně volby starosty je zajisté aspoň stejně veliký, jako jejich zájem na volbách do kterékoli z právě uvedených korporací a zastupitelských sborů. Dlužno tudíž pojem »voleb do obecních zastupitelstev« dle §u 2 uvedeného zákona vykládati v ten rozum, že v něm zahrnutý jsou i volby do obecních rad včetně volby starosty obce.

Zmateční stížnost obžalovaného Bohumíra N-a napadá rozsudek, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle čís. 9 a) (nevhodně i čís. 10) §u 281 tr. ř., ve všech třech bodech (l. a—c rozsudkových důvodů), jimiž jeho jednání podřaděno bylo skutkové podstatě přečinu volebního podplácení. I. Pokud jde o činy 1 a) a 1 c), nelze jí upřítí oprávnění. Rozsudkový výrok zní ohledně všech tří stěžovatelů a všech činů rozsudkových všeobecně v ten rozum, že »osobě k volbě starosty o p r á v n ě n ě nabízelí a slibovali majetkový prospěch«. V příčině obou shora naznačených činů míněn je touto osobou další obžalovaný Josef A., o němž však se v rozsudkových důvodech uvádí, že, jak zjištěno, jako náhradník tehdy platně k volbě n e b y l o p r á v n ě n. V rozsudku se posléz uvedený závěr nijak blíže neobjasňuje, lze však míti za to, že jeho podkladem je přípis okresní politické správy v P. ze dne 3. března 1923, dle něhož Josef A. vstoupil sice do obecního zastupitelstva dne 15. března 1922, slib však složil teprve dne 8. února 1923, tudíž až po volbě obecního starosty, o niž jde v tomto případě a která se konala dne 13. ledna 1923. Tímto slibem míněn je slib věrnosti Československé republice, do něhož jest dohlédacímú úřadu dle §u 59 zák. o řádu volení

v obcích vzít členy obecního zastupitelstva ve schůzi, svolané k volbě starosty, náměstků a obecní rady. Dle §u 60 téhož zák. volí členové nově zvoleného obecního zastupitelstva starostu, jeho náměstků a ostatní členy obecní rady, když byli před tím složili slib ve smyslu §u 59 zákona. Složení tohoto slibu je, jak patrně, zákonným předpokladem oprávnění k volbě, tak že člena obecního zastupitelstva a ovšem i náhradníka, nastupujícího do obecního zastupitelstva podle §u 57 uvedeného zákona, nelze pokládati za oprávněna k volbě, pokud nebyl vzat do slibu. Je na místě, že ustanovení §u 60 a z něho plynoucí, zde naznačené důsledky mají místo nejen při volbě dle §u právě uvedeného, nýbrž i při doplňovací volbě ve smyslu §u 66. Rozpor mezi rozsudkovým výrokem a jeho rozhodovacími důvody lze si vysvětliti jen důrazem, s nímž se v důvodech v téže spojitosti dále zjišťuje, že A. volbu skutečně vykonal, který však zároveň nutí souditi, že soud, jak i zmateční stížnost právem namítá, vychází z názoru právně zřejmě mylného, jakoby onen zákonný předpoklad oprávnění k volbě, složení slibu dle §u 59 zák. o řádu volení do obcí, bylo lze nahraditi skutečným výkonem volby členem obecního zastupitelstva, slibu toho nesloživším.

Právně bezpodstatnou je námitka, uplatňovaná zmateční stížností v ten smysl, že slib pronájmu kousku pole, který dal obžalovaný N. dle rozsudkového zjištění v případě 1 c) Vojtěchu D-ovi, neodpovídá, nebylo-li tu konkrétního návrhu podmínek pachtu, pojmu slibu majetkového prospěchu ve smyslu §u 3 zák. ze dne 26. ledna 1907, čís. 18 ř. zák. V předchozích vývodech, jimiž brojí zmateční stížnost proti rozsudkovému výroku pod 1 b) rozhodovacích důvodů, rozvedena je obdobná námitka mnohem podrobněji. Namítá se tu především, že propachtování pole jakožto právní jednání úplatné není vůbec majetkovým prospěchem, že by však musilo býti aspoň zjištěno, jaká by byla výše pachtovného, a zda v ní by byl pro toho, komu byl pronájem slibován, obsažen nějaký majetkový prospěch. Zmateční stížnost je na omylu. Zákonný pojem majetkového prospěchu nesluší omezovati pouze na takové zjevy, které značí přímé rozmnožení majetkového stavu, nýbrž vše, co znamená ať přímé nebo nepřímé zlepšení hospodářského stavu jednotlivce, co mu přináší jakoukoli výhodu rázu hospodářského. Výhodou tohoto druhu je zejména pro venkovského člověka nesporně možnost opatřiti si nájmem půdu, potřebnou pro pěstování plodin ať již k vlastní potřebě nebo pro obchod jimi. Ani zmateční stížnost netvrdí, že osoby, jimž v případech 1 b), c) obžalovaný N. dle rozsudkového zjištění pronájem pole nabízel a sliboval, pozemků těch nepotřebovaly; skutečnosti, zjištěné rozsudkem, že v případě 1 b) Štěpán D. obžalovaného N-a, v případě 1 c) pak K. Josefa Z-a před volbou a před slibem pronájmu obžalovaným N-em žádali, by jim kousek pole pronajali, nasvědčují pravému opaku. Odpovídá-li však pronájem pole sám o sobě zákonnému pojmu majetkového prospěchu, zůstává lhostejnou výše případného pachtovného a nesejde na tom, že rozsudek nezjišťuje, že mezi obžalovaným na jedné straně a D-em a Z-em na straně druhé bylo jednáno také o výši pachtovného. Namítá-li Bohumír N. ve své zmateční stížnosti, že D-ovi pronájem ani slibovati nemohl, poněvadž prý žád-

ného volného pole k propachtování neměl, dovolává se skutečnosti rozsudkem jednak nezjištěné, jednak právně bezpodstatné, jelikož by jednání obžalovaného nepozbývalo povahy nabízení slibu majetkového prospěchu ani tehdy, kdyby byl za ostatních zákonných předpokladů skutkové podstaty §u 3 zákona D-ovi nabídku, slib pronájmu jen předstíral. Stačíť k řečené skutkové podstatě již pouhá nabídka, pouhý slib majetkového prospěchu bez ohledu na to, má-li nabízející, slibující úmysl a možnost nabídku splniti (slibu dostáti), takže dokonce i nabídka (slib), učiněná u vědomí nemožnosti jich splnění, spadají v rámeč uvedené skutkové podstaty.

Čís. 1756.

Posudek lékařské fakulty (§ 126 tr. ř.) jest posudkem konečným a nemůže býti přezkoumáván ani jinými znalci jednotlivci ani jinou lékařskou fakultou. K odstranění pochybností lze se dovolávat jedině téže fakulty.

(Rozh. ze dne 15. října 1924, Zm II 415/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Usnesením zemského trestního soudu v Brně ze dne 10. června 1924, jímž vyhověno bylo v trestní věci proti Dru Michalu Sch-ovi pro přečin podle §u 356 tr. zák. návrhu obhájcovu, by vyžádán byl posudek lékařské fakulty německé university v Praze porušen byl zákon v předpisu §u 126 tr. ř.

Důvody:

V trestní věci proti Dru Michalu Sch-ovi pro přečin podle §u 356 tr. zák. zrušil Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 2. června 1923 rozsudek zemského trestního soudu v Brně ze dne 15. listopadu 1922, jímž sprostěn byl dle §u 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaný Dr. Michal Sch. z obžaloby, jako zmatečný, a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znova projednal a rozhodl. Dle důvodů shledán byl zmatek §u 281 čís. 4 tr. ř. v tom, že nalézací soud, jakkoli ve věci byl již podán soudu posudek lékařské fakulty české university v Praze o otázce, zda Dr. Michal Sch. dopustil se při léčení Františky S-ové takových chyb, že z nich nevědomost jeho je na bíledni, a zda nastalo z toho těžké poškození, po případě smrt Františky S-ové, vyžádal si vzhledem k částečným změnám, jichž doznal skutkový podklad posudku fakulty při hlavním přelíčení, posudek soudních znalců, nevyhověv návrhu veřejného obžalobce, aby výsledek hlavního přelíčení sdělen byl téže lékařské fakultě university Karlovy v Praze a od ní vyžádán byl nový posudek, čímž porušil zákon v předpisu §u 126 odstavec prvý tr. ř., dle něhož, jsou-li tu ohledně posudku pochybnosti, dlužno je odstraniti opětným slyšením znalců, t. j. znalců právě slyšených, zde tedy fakulty, jež posudek podala. Následkem tohoto rozhodnutí sdělil soud první stolice spisy před nařízením nového